

سبب‌سازی منابع انسانی نیازمندیم

بیش ازغنی‌سازی اورانوم

گزارشی از برگزاری جلسه موانع توسعه کسب و کار و کارآفرینی در ایران (سیاست‌گذاریها، موانع و قوانین)

اشاره:

یکی از برنامه‌های جنبی سومین جشنواره کارآفرینان برتر، برگزاری جلسات تخصصی با عناوینی مانند موانع توسعه کسب و کار و کارآفرینی، چالش‌های بیمه و تأمین منابع مالی کارآفرینان در ایران و شاخص‌های کارآفرینی در دنیا بود که در آن محققان، سرمایه‌گذاران، مدیران، کارآفرینان و دانشجویان حضور داشتند. جلسه موانع توسعه کسب و کار و کارآفرینی با حضور دکتر پرویز زالی - عضو هیأت علمی دانشکده کارآفرینی و نماینده دفتر GEM در ایران، مهندس خسرو سلجوقی - مدیر کل دفتر توسعه کارآفرینی وزارت کار و امور اجتماعی -، مهندس مهتری جواد زاده - مدیر عامل شرکت صادراتی صنعتی و معدنی سپهر و رئیس هیأت مدیره انجمن صادرکنندگان خدمات فنی مهندسی، بابک بختیاری - مدیر عامل شرکت آیس پک ایرانیان -، دکتر نجی‌الله حجازی - مدیر عامل شرکت پاکان صنعت و دکتر پروانه گلرد - استاذ دانشگاه صنعتی امیرکبیر و دکترای مدیریت تخصصی در کارآفرینی، برگزار شد و سخنرانان بر اساس دیدگاه‌های خود به بررسی این موضوع پرداختند.

مولد کارخانجات تولیدی کشور را به حرکت درآورد. متأسفانه از این دید به اشتغالزایی نگریسته نشد، وزارت ارشاد همیشه به ما می‌گوید چرا نام شرکت آیس پک است زیرا نام و عنوان خارجی محسوب می‌شود یا چرا یک اسم ایرانی انتخاب نمی‌کنید، به دلیل نگاه صادراتی که از روز نخست راه اندازی شرکت آیس پک داشتیم و می‌خواستیم تولیداتمان به جایی برسد که برند خود را صادر کنیم و بتوانیم برند بین‌المللی داشته باشیم با این نام کار خود را شروع کردیم اما متأسفانه هنوز با این اسم مسأله دارند و زیبایی‌های کار و جنبه‌های خوب را نمی‌بینند و فقط می‌گویند چرا نام فارسی نیست!!! ما هم مجبور شدیم اعلام کنیم که معنای آیس پک، قورباغه مایوس است! با صرف ۸۰ میلیون تومان این نام را به روی تابلوهای تبلیغاتی ثبت کردیم؛ در واقع به جای اینکه فکر و هدفمان صادرات برند به سایر کشورها و رقابت در عرصه بین‌المللی باشد، دغدغه نام و عنوان شرکت و مسائل دست و پاگیر این چنینی را داریم!!!

بختیاری خاطر نشان ساخت: ما روی حرف خودمان ایستاده ایم و اعلام کردیم روز نخست که برای دریافت مجوز مراجعه کردیم از این نام انتقادی به

در ابتدا دکتر زالی - عضو هیأت علمی دانشکده کارآفرینی و نماینده دفتر GEM در ایران - جلسه را با چند سوال مطرح کرد: چه باید کرد تا در ایران کارآفرینی بیش از پیش توسعه یابد؟ چرا نرخ فعالیت‌های کارآفرینانه در ایران پایین است؟ چه موانعی وجود دارد (به ویژه موانع ضد انگیزشی) که باعث می‌شود کارآفرینی علمی در کشور کمتر توسعه یابد؟ قوانین و مقررات در کشور تا چه میزان مشوق و حامی کارآفرینی است؟

مهندس سلجوقی - مدیر کل دفتر توسعه کارآفرینی وزارت کار و امور اجتماعی نیز اظهار داشت: یکی از بزرگترین موانع کارآفرینی را مسائل فرهنگی می‌دانم و در سازمان برنامه و بودجه، مسأله‌ای تحت عنوان "ساماندهی کارآفرینی کشور" را مورد بررسی قرار دادیم که بخشی از آن تحقیق به آسیب‌شناسی توسعه تبدیل شد بر اساس تحقیق مذکور دو منطق شکل گرفت که هر یک می‌تواند در توسعه یا عدم توسعه کشورها نقش اساسی ایفا نماید. منطق نخست این است که سود من در گرو زبان شماس و منطق دوم معتقد است سود من در گرو سود شما می‌باشد. در کشورهای توسعه یافته و پیشرفته منطق دوم در کشورهای عقب مانده منطق نخست حاکم است. متأسفانه این منطق هنوز در ایران وجود دارد و نوع رفتارهای آموزشی، پرورشی و تبلیغی ما هنوز با منطق دوم فاصله دارد در حالیکه باید تفکر سود من در گرو سود شما را حاکم کنیم و فرهنگ توسعه کارآفرینی را گسترش دهیم.

بابک بختیاری یکی از کارآفرینان برتر سال ۸۷ نیز گفت: کسب و کاری که ما آغاز کردیم باعث به وجود آمدن ۵ هزار شغل شد و توانست به عنوان

تشویق قرار خواهیم گرفت.

مهندس جواد زاده هم ادامه داد: فکر می‌کنم اگر بخواهیم بحث فرهنگی را در زمینه کارآفرینی مورد بحث قرار دهیم، یک بخش عمده به باورهایی باز می‌گردد که با آن بزرگ می‌شویم. خانواده‌های ایرانی همیشه مراقب فرزندان خود هستند، برای مثال مرتب به فرزندان خود گوشزد می‌کنند این کار را انجام ندهند، آن کار را انجام بدهند، انجام این کار خطر دارد و... در ابعاد وسیع‌تر از خانواده هم افراد فکر می‌کنند دولت باید همیشه مواظب آنها باشد تا ملت مرتکب عمل نادرستی نشود در صورتیکه هر فرد از آنجایی که خداوند او را آفریده و لیاقت آفریدن توسط خدا را داشته پس لیاقت

دکتر حجازی افزود: از دو سال قبل دولت به صورت علنی اعلام کرد که سبزیجات تهران به دلیل آلودگی فراوان نباید مورد مصرف قرار بگیرد اما اگر آن روز دولت از من صنعتگر حمایت می کرد هرگز شهروندان ما به وبا گرفتار نمی شدند. باید سخنان صنعتگران شنیده شود و طرح هایی را که در رشته های مختلف ارائه می دهند مورد پذیرش قرار گیرد زیرا سخن صنعتگران نمی تواند بی منطق باشد.

دکتر اصغریان - یکی از مدعوین حاضر در جلسه - نیز ابراز داشت: می خواهم از منظر دیگری به موضوع نگاه کنیم، اینکه ما چه کاری می توانیم انجام دهیم. باید عملکرد خودمان را مورد نقد قرار دهیم. کاری که ما به منظور توسعه کارآفرینی انجام می دهیم متأسفانه در خانواده ها انجام نمی شود. فرهنگی در ایران به نام "آب باریکه" وجود دارد و همیشه پدر و مادر به فرزندان می آموزند درس بخواند و کارمند بانک شود تا حقوق بخور و نمیری داشته باشد و بتواند با پشتوانه آن آب باریکه زندگی خود را بگذراند.

وی وجود این طرز تفکر را مشکلات فرهنگی خانواده ها دانست و افزود: باید فرهنگ آب باریکه را از بین ببریم، به والدین بیاموزیم که می توانند فرزندان را کارفرما تربیت کنند نه کارمند و تنها در این شرایط خواهد بود که می توانیم موانع بزرگ فرهنگی را از میان برداریم. می توانیم اثرات هنری خود را تجاری سازی کرده و به سایر کشورها صادر نمائیم، اقدامی که خوشبختانه در حال حاضر کارآفرینان ما انجام می دهند.

مهندس موسوی یکی دیگر از کارآفرینان برتر سال ۸۷- هم اظهار داشت: یکی از مشکلات فرهنگی نگرش بسته مسئولین است. برای مثال وقتی اقدام به تأسیس چند شرکت کردم و جهت ثبت آنها به اداره ذریع مربوط مراجعه کردم مسئله اداره، توجهی به میزان اشتغالزایی این شرکت ها نشان نداد و گفت: می خواهید سند همدان را به نام خودتان ثبت کنید!!! وقتی نگرش مسئولین به این صورت است و تصور می کنند کارآفرینی زیاده خواهی و زیاده طلبی است و کارآفرینان می خواهند مردم را تحت سلطه خود درآورند چگونه می توان با این فرهنگ کارآفرینی را گسترش داد؟ وی افزود: یکبار در کارخانه یکی از کارگران به صورت غیرعمد یکی از وسایل کارخانه را شکست، وقتی می خواست به مسئول کارخانه جریان را گزارش دهد یکی دیگر از کارگران وی را منصرف کرد و به او گفت: مگر صاحب کارخانه کم مال و اموال دارد؟! این هم فرهنگ زبردست ماست. ما که در این میان قرار گرفته ایم با آن مافوق و این زبردست چه باید کنیم!!

دکتر آستانه اصل - استاد دانشگاه تهران و یکی از اعضای هیأت هفت نفره تنظیم سند کارآفرینی - به ارائه تعریفی از کارآفرینی پرداخت و گفت: جوزف شومپیتر در ۱۹۳۴ اعلام کرد که کارآفرینی نیروی محرکه و موتور توسعه اقتصاد است. وی مشخصه کارآفرینی را نوآوری دانست و فرآیند کارآفرینی را تخریب خلاق قلمداد کرد. به عبارت دیگر ویژگی تعیین کننده در کارآفرینی همان انجام کارهای جدید است. از نظر وی؛ نوآوری در ارائه

زندگی مستقل را دارد. چه زمانی می خواهیم فکر کنیم در جمعیت ۷۵ میلیون نفری ایران، تعداد افراد عاقل بیشتر از تعداد دولتمردان ماست؟!

وی ادامه داد: رسانه های جمعی، آموزش و پرورش، اتمه جمعه و تمام آنهایی که تصور می کنند وظیفه تربیت آدمها را دارند لحظه ای با خود بیاندیشند که آیا انسان ها کودکان کلاس اول ابتدایی هستند که توانایی انجام کارهای چندانی را ندارند یا انسان ها توانمندی محسوب می شوند که می توانند با استفاده از فکر خود زندگی خوبی داشته باشند؟ اگر قبول کنیم انسان ها بندگان خدا هستند، سرنوشت خود را دارند، می توانند موفق باشند، می توانند با شکست مواجه شوند و می توانند فکر و ایده خود را به منصفه ظهور برسانند پس دیگر نباید انسان ها را دست کم گرفت.

رئیس هیأت مدیره انجمن صادرکنندگان خدمات فنی مهندسی، تأکید کرد: آیا خداوند در کتاب قرآن (تنها کتاب و قانون غیر قابل تغییر در دنیا) یک بار خطاب به بندگان خود از کلمه "باید" استفاده کرده است؟ خداوند از درون بندگان خود آگاه است؟ چه کسی جرأت می کند به دیگری بگوید باید؟ این ذهنیت ها و تفکرات مانند زنجیری است که به پای خلاقیت یک ملت بسته می شود.

دکتر گلرد نیز در سخنان خود به کارآفرینی زنان پرداخت و ضمن اعلام این مطلب که نوع نگرش جامعه به ۳ قسمت تقسیم می شود: مسئولین، تربیت خانواده و خود خانواده؛ خاطر نشان ساخت: متأسفانه در رابطه با مسئولین برای زنان کارآفرین تا اندازه زیادی بحث جنسیتی مطرح است. در رابطه با بحث آموزش و نظام تربیتی جامعه مشاهده می کنیم که بحث تبعیض از کتاب های مدارس شروع می شود آنجایی که بحث رختشویی، شستن و جارو کردن به زنان اختصاص دارد و امری مانند خرید خارج از خانه و .. به مرد اختصاص دارد. در سطح رسانه ها نیز این مسائل به دفعات دیده می شود در فیلم ها و سریال های تلویزیونی این زنان هستند که ظرف می شویند، کارهای منزل را انجام می دهند و مردان به انجام کارهای بیرون از منزل می پردازند.

از نظر تربیت خانواده هم همیشه به دختر خانواده گفته می شود بشوید، جارو کند، پخت و پز کند اما به پسر می گویند خرید انجام دهد، تجارت را بیاموزد و ..

استاد دانشگاه صنعتی امیرکبیر افزود: مشکلات زنان کارآفرین بسیار فراتر از مردان کارآفرین است، اگر در جامعه ما یک زن کارآفرین شود و توانست این موانع را پشت سر بگذارد؛ بدانید آنقدر توانمند بوده که توانسته با تکیه بر مدیریت، سیاست و درایت خویش در جامعه به عنوان کارآفرین نمونه بدرخشد.

دکتر حجازی - مدیر عامل شرکت پاکان صنعت - اظهار داشت: صنعت افتخار کشور است اما فرهنگ چه کمکی به بنده به عنوان تولیدکننده می کند تا بتوانم در میدان عمل ابتکار و اختراعاتم را به مرحله ظهور برسانم؟ فعالیت من در زمینه تصفیه فاضلاب و تبدیل آنها به اوره است فرهنگ مملکت به من توانستیم با تلاش ۳ ساله خود، علم را به عمل تبدیل کنم، چه توجهی نشان داد؟

از رهنمودهای وزارت کار و امور اجتماعی است تا بتواند آموزش های کارآفرینی ارائه دهد. وی با اعلام این مطلب که یکی از مولفه های اصلی ترویج فرهنگ کارآفرینی آموزش از سطح مهدکودکهاست خاطر نشان ساخت: از سال ۱۳۸۷ جاری، ۳۰ مهد کودک کارآفرینی با کمک دانشگاه ها و بخش غیر دولتی در کشور راه اندازی خواهند شد که فرهنگ کارآفرینی، ارزش آفرینی و آشنایی با ارزش کارآفرینی، آشنایی با ارزش پول، خلاقیت و ابتکار به کودکان آموزش داده می شود. به تدریج به این سمت حرکت می کنیم که فرهنگ نه تنها مانع نیست بلکه پیش برنده می باشد.

دکتر زالی در ادامه جلسه، محور و موضوع دوم را موانع قانونی عنوان کرد و از دکتر حجازی خواست به ذکر موانع قانونی که در عمل با آن مواجه بود بپردازد.

دکتر حجازی نیز خاطر نشان ساخت: موانع قانونی تمام کارآفرینان مشترک است و گویی در یک کتاب نوشته و تدوین شده است. در بخش صنعت برای دریافت وام مشکلاتی وجود دارد که براساس آن نمی توان به تولید ادامه داد! به همین دلیل بدون دریافت وام، اقدام به ساخت کارخانه کردم زیرا اگر به دنبال دریافت وام از بانک ها می رفتم نمی توانستم کارآفرین باشم.

وی افزود: سازمان محیط زیست کشور یکی از موانع بزرگ صنعتگران است، در حالی که محیط

کار جدید، گشایش بازار تازه، یافتن منابع جدید و ایجاد هرگونه تشکیلات جدید در صنعت کارآفرینی محسوب می شود اما موانع کارآفرینی چیست، اصلاً متوجه شده ایم اصل قضیه چیست؟ وی تصریح کرد: همیشه در ایران ادارات تخلفات بیشتر از ادارات تشویق بوده است! این جلسه هم به ذکر موانع و مشکلات اختصاص دارد و حتی کلمه راهکار یا پیشنهاد به منظور رفع موانع توسعه کارآفرینی در ایران به عنوان جلسه اضافه نشده است.

دکتر آستانه اصل یادآور شد: موانع کارآفرینی در این مملکت شامل مقررات بانکی، قوانین مالیاتی، قوانین تجاری، مشکلات ثبت شرکت، قوانین و مقررات گمرکی و مقررات مربوط به تجمع عوارض است که تمام کارآفرینان با آن آشنا هستند!

وقتی مسلم خانی - مدیرکل توسعه کارآفرینی بهزیستی کشور - که به عنوان میهمان در این جلسه حضور داشت، سخنان خود را با این مطلب آغاز کرد که "ما بیش از غنی سازی اورانیوم به غنی سازی منابع انسانی نیاز داریم"، برای دقایقی صدای تشویق و کف زدن حاضرین در سالن طنین انداز شد. وی افزود: به هر میزان که بتوانیم شهروند توانمند تربیت کنیم درگسترش کارآفرینی موفق بوده ایم.

خانی تصریح کرد: سازمان بهزیستی کشور در حال عملیاتی کردن ابتکارات قابل توجهی با بهره گیری

دامن چیت تنش کنید تا بشقاب بشوید، زنان ایران توانمندی‌های زیادی دارند. هیچ کدام از جوانان ایران دزد و خلافکار نیستند اما آنچه از جوان ایرانی در برنامه های تلویزیون پخش می‌شود چهره ای خلافکار، دزد و مخرب می باشد این کار درست نیست. با این ملت می خواهید چه کنید؟ اگر دوستان دارید دستتان را در دستشان بگذارید و به پیش روید در غیر این صورت ملت به شما اعتماد نخواهد کرد. تصویری که از این مملکت در رسانه های خارجی به تصویر می کشید، همگی منفی، غیر واقعی و برخلاف زندگی مردم ایران است.

دکتر گلرد نیز گفت: خانواده می تواند اعتماد به نفس فرزندان را برای واگذاری مسئولیت هایی که موجب کارآفرینی آینده شود را تقویت کند. فرزندان باید باید تجارت و کسب و کار را بیاموزد، نباید تربیت در مشاغل خاصی را برایشان تعریف کنیم یا مشاغل حقوق بگیري را ترویج نماییم. به گفته این استاد دانشگاه، آموزش کارآفرینی نباید از دانشگاه ها شروع شود بلکه باید از مهدکودک ها و مدارس کارآفرینی را ترویج دهیم و خلاقیت و نوآوری را در کودکان رشد دهیم و سپس دانشگاه را کارآفرین کنیم.

وی ادامه داد: نظر قانونی باید بحث اخذ مجوز تا جایی که امکان دارد برای کارآفرینان آسان باشد و موانع متعددی برای کارآفرینان به خصوص زنان کارآفرین وجود نداشته باشد. در عربستان تا چندی پیش زنان حق شرکت در انتخابات را نداشتند، رانندگی نمی کردند و شناسنامه نداشتند اما تعداد زنان تاجر عربی اگر نگوئیم کمتر از مردان است بلکه برابر آنهاست اما در ایران با این همه آزادی هایی که زنان دارند تعداد زنان کارآفرین اندک است. مشکل کجاست؟ ای کاش به جای ما در این جلسه، نمایندگان مجلس و دولت حضور داشتند، کاش به جای اینکه اعطای جایزه و دست زدن را به آنها محول کنیم و صبح به جای اینکه کارآفرینان از افتخارات خود صحبت کنند، مشکلاتشان را بازگو می کردند.

وی در خاتمه گفت: باید دیدگاهایمان را تغییر دهیم. دیدگاه مسئولین جامعه ما دیدگاه غیر حمایتی است که باید به دیدگاه حمایتی تبدیل شود. در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم سزانش ها گر کند خار بیابان، غم مخور

وی ابراز داشت: البته در آموزش و پرورش پیرامون توسعه کارآفرینی اقدامی انجام نگرفته است، درست زمانی که فرزندان ما آمادگی دارند با هزینه بسیار کمتر و قدرت بالای جذب ایده ها کارآفرین شوند آنها را آماده حضور در کنکور می کنیم! این امر بدترین اتفاقی است که در آموزش پرورش کشور رخ داده است در صورتی که می توانیم مسابقات دوره های برگزار کنیم و طی آن بهترین ایده های کسب و کار دانش آموزی معرفی و الگوسازی شود. حتی جشنواره ای در مورد کارآفرینی دانش آموزی برگزار کنیم این اقدامات در آموزش و پرورش هزینه ای ندارد اما هیچ مرجعی به فکر انجام این کارها نیست.

وی ادامه داد: معتقدم بیشترین ضربه را از صدا و سیما می خوریم، صدا و سیما آنچه را در اختیار دارد در جهت جهت کشتن باورهای توانایی در افراد به کار می برد. خواهش می کنیم مردم ایران را احق نسازید شما رسانه ملی هستید این شما هستید که باید در مردم ایران عزت بسازید، شما حق ندارید به زن ایرانی دستکش ظرفشویی بدهید

اطلاع دارند انعکاس مسائل و مشکلات خود را مینا قرار دهید و به مسئولین منتقل کنید در حال حاضر این انتقال صورت نمی گیرد لذا باعث می شود فکر کنیم آنان مشکل ما را می دانند.

وی افزود: ایجاد دفاتر کارآفرینی و انتقال در دستگاه های اجرایی که مصوب هیأت وزیران است با این رویکرد انتقال مشکلات بود و قرار نبود مجدداً تابلویی نصب شود و فردی به عنوان مدیر کل دفتر کارآفرینی مشغول کار شود، قرار است درب اتاق این مدیران باز باشد و کارآفرینانی که با مشکلاتی متعددی مواجه هستند با این دفاتر ارتباط برقرار کنند.

مدیر کل دفتر توسعه کارآفرینی وزارت کار و امور اجتماعی، پیشنهاد راه اندازی انجمن کارآفرینان را ارائه داد تا بعضی از موانع اداری از طریق این انجمن حل شود. وی سپس به بحث خوشه های اقتصادی پرداخت و گفت: یکی از امتیازات خوشه های اقتصادی این است که اگر فردی مجوز راه اندازی یک کسب و کار را دریافت می کند دیگر ضرورتی ندارد برای تأسیس شعبات هم مجوزی اخذ نماید یعنی با دریافت یک مجوز خوشه، هزینه سرشکن می شود. متأسفانه این امر در ایران وجود ندارد. اگرچه طبق آمار موانع اداری و قانونی در کشور ما بالاست اما راهش این نیست به دلیل وجود این آمار و ارقام، کارآفرینی را نادیده بگیریم و هم رنگ جماعت شویم. ما می خواهیم کارآفرینی اخلاقی توسعه یابد و موانع از طریق قانونی برطرف شود. مهندس جوادزاده هم توسعه کارآفرینی از منظر فرهنگی را با کمک دانشگاه ها و آموزش و پرورش محقق دانست و افزود: خوشبختانه در دانشگاه ها این حرکت از چند سال پیش آغاز شده است. اما بررسی اثرات مثبت این امر نیازمند ارزیابی مقایسه ای است تا بدانیم کدام یک از روش هایی که در دانشگاه ها انتخاب شده مثمرتر بوده است.

زیست باید حامی و همراه صنعتگر باشد زیرا صنعت است که فاضلاب، آب و هوا را تصفیه می کند اما مدتها زمان می برد تا پروانه و مجوز بهره برداری صنایع مورد تأیید قرار گیرد.

مدیر عامل شرکت آیس پک ایرانیان نیز دغدغه دریافت مجوز را برای تمام کارآفرینان و کسانی که می خواهند کسب و کاری را شروع کنند یکسان دانست و افزود: کارآفرین باید به دنبال پروانه تولید باشد یا به دنبال مجوز بهداشت بود!

بختیاری ادامه داد: در آمریکا از مرحله کارآفرینی تا راه اندازی کسب و کار فقط ۲۴ ساعت زمان می برد اما در ایران این زمان به بیش از ۲ ماه به طول می انجامد!

وی تصریح کرد: بعضی از شعبات ما هنوز یکسال است مجوز نگرفته اند. اما شعبه ها را راه اندازی کردیم. ببینید، ابتدا باید مغازه ای را اجاره کنیم و بعد جواز کسب بگیریم تا جواز کسب دریافت نکنیم حق افتتاح مغازه نداریم حالا حساب کنید چند ماه باید اجاره مغازه خالی را بپردازیم تا بالاخره کار خود را شروع کنیم.

بختیاری خاطر نشان کرد: یکسری موانع همیشه سر راه است منتها به این مشکلات عادت کرده ام. در امارات نیز آیس پک شعباتی دارد اما ثبت شعبه در امارات بسیار ساده و در زمان کوتاه صورت پذیرفت و با مشکلی مواجه نشدم. اما اینجا کارمندان اداری گویی دنبال بهانه می گردند که در کار شما نقص و مشکلی پیدا کند و بهانه به دست بیاورند. به تازگی اگر هر اداره ای انجام کارم را به زمان دیگری موکول کند، همانجا از آنان می خواهم برایم به صورت کتبی بنویسند که روز دیگری مراجعه کنم! زیرا فرد بیکاری نیستم که هر روز به این اداره و آن سازمان بروم و کارم انجام نشود.

مهندس سلجوقی اظهار داشت: فکر نکنید مسئولین به دلیل مسئولیتی که بر عهده دارند از همه چیز

